

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه ۲۶ خرداد ماه ۱۳۲۲ *

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - تقدیم يك فقره لایحه راجع به تقاضای اعتبار از طرف آقای وزیر دارائی
- ۳ - تقدیم يك فقره لایحه فوری مربوط به محدودیت روزنامهها از طرف آقای نخست وزیر و رد فوریت آن
- ۴ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه .

(مجلس سی و پنج دقیقه قبل از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید)

صورت مجلس روز سه شنبه ۲۴ خرداد ماه را آقای (طوسی) منشی قرائت نمودند ***

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ (گفته شد - خیر)
صورت مجلس تصویب شد .

وزیر پست و تلگراف (آقای انتظام) - در جلسه گذشته موقعی که لایحه کارمندان قرار دادی وزارت پست و تلگراف مطرح بود و بتصویب رسید توجه نشد که در ماده يك بعد از کلمه میکانیسین کلمه کمک میکانیسین افتاده است استدعا میکنم موافقت فرمایند که این کلمه در اصل قانون اضافه شود . (صحیح است)

بعضی از نمایندگان - در چاپ افتاده است باید اضافه شود .

[۲ - تقدیم يك فقره لایحه مربوط بتقاضای اعتبار از طرف آقای وزیر دارائی]

وزیر دارائی - نظر باینکه بعضی مخارج فوری است که طرف احتیاج است مثل همین قسمت ملخ و بعضی مخارج دیگر که بایستی پرداخته شود و با آن لایحه قبلی که سه دوازدهم پیشنهاد شده بود این مخارج را نمیتوان پرداخت و این مخارج هم خیلی ضروری است لهذا لایحه ایست تقدیم مجلس شورای ملی میکنم که بکمیسینون مراجعه شود .

* عین مذاکرات مشروح یکصد و هفتاد و دومین جلسه از دوره سیزدهم قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

* * * اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

- غائب با اجازه - آقای ، فاطمی .
- غائبین بی اجازه - آقایان : دکتر سیمی - تولیت - شه دوست - مؤید ثابتی - مؤید احمدی - اورنگت - ارگانی - گودرز نیا - مشیردوانی - شجاع - اکبر - مهلب - دادور - کاررونیان - دبستانی - جهانشاهی - بهبهانی - خسروشاهی - سلطانی - صادق وزیری - دولتشاهی - مشهودی - کامل ماگو - نصر نیان - بوداغیان .

رئیس - بگمیسون مراجعه میشود .

[۳ - تقدیم يك فقره لایحه فوری مربوط به محدودیت روزنامه ها از طرف آقای نخست وزیر و رد فوریت آن]

نخست وزیر - بنده زائدمیدانم که راجع بمقام و اهمیت مطبوعات در کلیه شئون کشور در اینجاست چیزی عرض کنم دولت فعلی هم همیشه سعی داشته است که نسبت بجزایدهای مساعدت را بکند و اگر هم از آن تخلفانی بروز میگردند است مطابق موازین قانونی که در دست داشته با آنها عمل کرده است ولی اوضاع واحوال عمومی کشور که لازم بشرح و توضیح نیست ایجاب میکند که عده روزنامه ها بیک حدی محدود بشود بنا بر این لایحه بقید دوفوریت تقدیم و تقاضای تصویب آن را می کنم رئیس - لایحه قرائت میشود .

مجلس شورای ملی - نظر باینکه وضعیت فعلی مملکت ایجاب مینماید که در امر جراید و روزنامجات منتشره تجدید نظر شود و مقرراتی متناسب با اوضاع واحوال کنونی بارعایت مصالح عمومی وضع گردد بنا بر این ماده واحده ذیل با قید دوفوریت تقدیم و تصویب آن تقاضا میشود .

ماده واحده : الف - دولت مکلف است تا پیش ماه بعد از جنگ به بیش از هفت روزنامه و مجله یومیه و هفتگی در طهران و یک تا سه روزنامه در شهرستانها اجازه انتشار بدهد . تعیین روزنامه های دولت به پیشنهاد دولت و موافقت کمیسیونهای کشور و فرهنگ و مجلس شورای ملی خواهد بود .

ب - هتاکه و اهانت باشخاص و مؤسسات و مقامات داخلی و خارجی در روزنامه و مجله ممنوع و در صورت تخلف علاوه بر اینکه مرتکب بموجب قوانین کیفری تعقیب و مجازات می شود بمحض تقدیم شکایت بمحکمه از انتشار روزنامه و مجله موقتاً جلوگیری خواهد شد تا وقتیکه رسیدگی تمام شود . رئیس - فوریت اول مطرح است آقای طباطبائی .

طباطبائی - عرض کنم که این لایحه ها البته غیر از آن لایحه ایست که بنده دیروز شنیدم با کمال تأسف چند نفر از همکاران ما در تنظیمی دخالت داشته اند آن لایحه را بنده بکنج می بردم در جلسه خصوصی خواندم و فعلا که این لایحه تنظیم و تقدیم شد بنده هم مثل همه آقایان همین

حالا شنیدم که خواندند و بنظر من باصرف نظر از اصل موضوع که وقتی مطرح شد صحبت خواهم کرد مقتضی نیست که يك همچو لایحه که در حقیقت يك نوع غافلگیری است اینجا بیاید و بفوریت بگذرد از مجلس . چه فوریتی دارد لایحه است از يك سمت مربوط بوزارت فرهنگ است از يك طرف مربوط بدستگاه قضائی مملکت است از طرفی مربوط باوضاع داخلی و اقتصادی مملکت است (نوبخت - برخلاف قانون اساسی مملکت است) و از طرفی مخالف با قوانین اساسی و اصولی آزادی این مملکت که متأسفانه هر چند ماه یکمرتبه دستخوش این نوع حوادث شده و میشود بنظر من اگر در اصل مطلب هم ضرورتی هست و مصلحت هست و احتیاجی هست اجازه بفرمایند آقایان که این لایحه سیر عادی خودش را در کمیسیون بکند و جلسه آتی بیاید اینجا و اگر موافقت فرمودند آن وقت استدعا خواهم کرد که در این باب کمیسیون فرهنگ و کمیسیون داد گستری دخالت نکنند امعان نظر بکنند مطالعه بکنند و باینکه مطالعه بیشتری بیاید بمجلس اینجا مجلس شورای ملی است مرکز تهل مملکت است و مرجع صلاحیت دار حل و عقد تمام امور است ما که از کسی وحشتی نداریم تحت تأثیر واقع نمیشویم چه عجله دارد لایحه سیر عادی خودش را بکند در این یکی دو کمیسیون و با يك مطالعه خیلی بیشتری در يك جلسه خیلی نزدیکی (حتی ممکن است جلسه برای روز یکشنبه باشد) بیاید در مجلس مطرح شود تا با اطلاع بیشتر و با احاطه کامل بتوانیم در آن باب صحبت کنیم این است استدعای من از آقایان .

رئیس - آقای منشور موافقت ؟

منشور - بلی

رئیس - بفرمائید

منشور - من با تصدیق باینکه بنده خودم وقتی قانون مطبوعات را آوردم از موافقین بودم و خیلی جدیت کردم که اشخاصی که دارای قلم و احترام هستند بهشان اجازه داده شود که روزنامه بنویسند و همچنین مجامعت بشود از

اشخاصی که می آیند و سرمایه ندارند بآنها هم حق بدهند ولی می بینیم برخلاف انتظاری که داشتیم عده از جراید از حدود وظایفی که داشته اند تجاوز کرده اند و حتی . . . نوبخت - آقا فوریت مطرح است چرا خارج از موضوع میشوید .

منشور - بنده خواستم عرض کنم که این مربوط بفوریت است و میخواهم عرض کنم و ثابت کنم که فوریت لازم است پس در فوریت چه جور باید صحبت کرد ؟ (خنده نمایندگان) بنده میگویم موافقم با فوریت باید ثابت کنم که . . .

نوبخت - باید ثابت کنید که فوریتش لازم است منشور - خوب بر شما ثابت خواهد شد يك قدری حوصله داشته باشید حتی این آقایان قانون مطبوعات و سایر قوانین را مطالعه نکردند در صورتیکه اولین چیزی که باید بدانند این است که قوانین چه حقوقی بمردم داده است و تا چه حدودی آزادی کلام مجاز است قانون اساسی آنچه را که اجازه داده است و گفته است این است که هر کس میتواند مقاله بنویسد چیز بنویسد و مجامعت هم نشود راجع بمذاکرات و مباحثات مجلس شورای ملی است و همچنین دادن نظریه راجع بقوانین و پیشنهاداتی است که از طرف دولت میشود برای تصویب و مقصود این است که اشخاص بتوانند افکار خودشان عقاید خودشان را صریح بگویند و کمک بکنند تا اینکه قوانینی که وضع میشود از حدی کلیه جهات جامع باشد البته بنده نمیخواهم در این قسمتها وارد بشوم که بعضی از جراید بچه مناسبت بعضی از مقالاتی انتشار داده اند و بدیهی است جز نفع شخصی از انتشار این مقالات نظری نداشته اند در صورتیکه . . .

طباطبائی - آقا بایستی در فوریتش بفرمائید .

منشور - عریض بنده هم همیشه است . غلط نیست

طباطبائی - این صحیح است ولی فوریت مطرح است

منشور - چنانچه کولک محترم بنده هستید هم روزنامه نویس هستید و هم محترم و هم صاحب همه چیز ولی بنده هم عریض دارم که لازم است همه چیز را باید ملاحظه بفرمائید

و اجازه بفرمائید بنده دو کلمه صحبت کنم گذشته از آنکه ما دیدیم که اثر سوء نوشتهجات سابق چه بود باز نمی بینیم که يك عده بدون ملاحظه سیاست داخلی و خارجی مملکت يك مطالبی را مینویسند که متأسفانه در افکار اشخاص عوام يك تأثیر بدی میکنند و ممکن است عکس العمل بسیار بدی داشته باشد در این جور مواقع که عده روی اغراض شخصی و روی منافع میخواهند جامعه را با انحطاط بکشند دیگر موقع موقع تا قبل نیست آقای نوبخت موقعی است که باید فوراً اقدام کرد و باینجهت بنده با فوریت موافقم از لحاظ مصالح مملکت و باید هر کسی حد و حدود خودش را بداند نوبخت چه مصالحتی ؟ مخالف قانون اساسی است .

رئیس - آقای نراقی شما در فوریت فرمایشی دارید ؟ بفرمائید .

نراقی - عرض کنم که بنده با فوریت مخالفم علتش هم این است که اخیراً در نتیجه انتشار بعضی مقالات در بعضی از جراید مرکز و فحاشی و هتاکه نسبت به مجلس شورای ملی و نمایندگان مجلس يك حالت خشم و غضب و عصبانیتی در همه آقایان پیدا شده است . . .

همه بعضی از نمایندگان - اینطور نیست . ابداً

نراقی - و بدولت شاید القاء شده است که يك همچو

قانونی تهیه بشود بنده هم کاملاً موافقم که هرزه گوئی و هتاکه را باید جلو گیری کرد اما باید با ولایت باید اخلاق بخرج داد کاملاً هم باید مجازات شان داد قانون برای مجازات هست راه هم باز است محکمه هم هست راه هم داریم پس باین سرعت و با این عجله تهیه کردن برای مطیل و جلو گیری از روزنامه ها در مقابل هتاکه و هرزه گوئی آنها مخالف با مشروطیت و اصول آزادی و شأن مجلس است گاهی اتفاق می افتد که در بعضی از مواقع خشم و غضب . . .

طباطبائی - هرزه گوئی و هتاکه نیست آقا روزنامه ها

نراقی - و عصبانیت اسباب با روی منافع خودش

میگذارد میخواهد دری را که با کلید باز کند کلیه کارگر
نمیشود لگد میزند در را می شکند باز می کند بعداً میگوید
که چرا این خسارت را بخودم وارد کردم ممکن بود پس از
چند دقیقه تأمل ممکن است بالاخره در را باز کنم بنا بر این
بر اثر این حالت خشم و غضب که آقایان گرفتار شده اند
صلاح نیست و شأن مجلس نیست

جمعی از نمایندگان - اینطور نیست

فراقی - که ما يك لایحه سرعت و عجله بگذرانیم که
بعد ها شاید خودمان پشیمان بشویم و بنده عقیده دارم که
این لایحه سیر عادی خودش را در مجلس بکند برود بکمسیون
و در آنجا تا اندازه رویش مطالعه بشود همانطور که از صبح
تا حالا چندین مرتبه فرمش تغییر کرد ممکن است از امروز
تا شنبه هم فرمش تغییر بکند پس بهتر است برود بکمسیون
و در آنجا این را با مصالح کشور با اصول مشروطیت با قانون
اساسی تطبیق بکنند و گزارش بدهند والا هیچکس با اشخاص
هناك موافق نیست و هتاك را باید دهانش را چاك داد

عده از نمایندگان - رأی رأی

رئیس - موافقین با فوریت این لایحه بر خیزند (عده
از نمایندگان بر خاستند)

فراقی - با دقت شماره بشود

هاشمی - چهل و سه نفر . عده حاضر در مجلس هشتاد
هفت نفر

انوار - مسترد شد با ورقه رأی بگیری

هاشمی - اجازه میفرمائید

رئیس - بفرمائید

هاشمی - بنده با این لایحه و با محدودیت مطبوعات
مخالف بوده و هستیم و خواهام نبود

جمعی از نمایندگان - آقا مطرح نیست

هاشمی - ولی درین حال اکثریت را هم در همه جا
محترم میدانم و بدیهی است که سابقین هم اکثریت مجلس
را باید محترم بشمارند الان رأی گرفته شد فوریت این لایحه
از هشتاد و هفت نفر چهل و سه نفر رأی دادند و تصویب نشد

انوار - ممکن است اشتباه شمرده شده باشد
هاشمی - آقای انوار بنده که مخالفم هیچوقت دزدی
می کنم و بدانید اگر يك رأی را من کم و زیاد کردم من
و کیل دزدی هستم

انوار - عرض کردم شاید اشتباه شده باشد

هاشمی - نه خیر من اشتباه نمی کنم من هم مقتضی
اشتباه نیست آقای انوار

رئیس - آقای طباطبائی

طباطبائی - مطلب همانطوری است که آقای هاشمی
بیان کردند اختلاف و تردیدی هم نیست آقای انوار آقای
رئیس هم اجازه نخواهند داد برخلاف نظامنامه يك عمل لغو
بی سابقه آن هم در يك همچو موقعی در مجلس باقی بماند و
اگر نخواهند این رأی صریح را مردد تلقی کنند و اصرار
روی آن داشته باشند ما از جلسه بیرون میرویم و هیچ کاری
هم نمی توانیم بکنیم

یمن اسفندیاری - نه خیر اصراری هم نداریم برود
بکمسیون

انوار - اجازه میفرمائید چون آقای طباطبائی بمن
حمله کردند . نظامنامه است اجازه میفرمائید

رئیس - خوب بفرمائید به بینم نظامنامه چه جور است
انوار - بنده عرضی ندارم من میخواستم عبارت نظامنامه

را عرض کنم و الا برود بکمسیون بنده عرضی ندارم بنده
اصراری ندارم حالا که آقای طباطبائی این طور میفرمائید

من عبارت نظامنامه را عرض کردم و الا برود بکمسیون
کشور و داد گستری و معارف و شور بشود هر کجا میخواهد

برود من حرفی ندارم

رئیس - بکمسیون فرستاده میشود .

۴ - موقع و دستور جلسه آتیه - ختم جلسه |

جمعی از نمایندگان - ختم جلسه

رئیس - اگر تصویب میفرمائید جلسه را ختم کنیم
(صحیح است) جلسه آتیه روز یکشنبه چهار ساعت

بظهر دستور هم لوائح موجوده

[مجلس مقارن ظهر ختم شد]

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

هاشمی - تردید و اختلافی وجود ندارد مقام ریاست
هم اخطار فرمودند که تصویب نشد

رئیس - راجع به پیشنهاد آقای دهستانی چه میفرمائید
طباطبائی - اجازه بفرمائید

رئیس - بفرمائید

طباطبائی - عرض کنم من از آقای انوار که الان
نظامنامه در دستش است تعجب میکنم که ایشان چرا این
صحت را کردند و مجلس را معطل کردند . اجازه بفرمائید

آقا در تابلو اینجا عده حاضر در جلسه را نشان میدهد ۸۷
نفر و بعد منشی مجلس شمرده چهل و سه نفر برخاسته بودند و

چهل و چهار نفر برخاسته بودند یعنی مخالف بودند در این
صورت آقا کجایش تردید شده ؟ که میفرمائید طبق نظامنامه

با ورقه رأی گرفته شود ؟ اصلاً تردیدی نشده است اختلافی
هم نیست